

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการประมวณแนวคิด ทฤษฎี การทบทวนเอกสารงานเขียน งานวิจัยเกี่ยวกับโลกทัศน์ และการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ดังนี้

สรุปผล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม พบว่าโลกทัศน์เป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของคนในสังคม การให้ความสำคัญต่อโลกทัศน์ และการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้นผ่านมุมมองของแต่ละคนเพื่อพร้อมที่จะตอบรับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน การเปิดโลกทัศน์เพื่อหลุดพ้นจากสิ่งเดิมจะทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี รูปแบบสังคมของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเกี่ยวข้องอย่างแนบแน่นกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ทำให้มีโลกทัศน์ที่แตกต่างจากสังคมในส่วนอื่นของประเทศไทย อีกทั้งความเป็นชาตินิยม การรักชาติ การศึกษา สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมความเป็นอยู่ และวิถีชีวิต ปัจจัยใจเหล่านี้ได้นำไปสู่ความแตกต่างของโลกทัศน์ด้วยเช่นกัน การหล่อหลอมโลกทัศน์ของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ศาสนาเป็นตัวแม่แบบที่มีบทบาทสำคัญต่อโลกทัศน์เป็นอย่างมาก

ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มองว่าการศึกษามีความสำคัญในทุกยุคทุกสมัย การศึกษาไม่ใช่แค่การถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นกระบวนการที่จะสร้างรากฐานให้กับชีวิต และสร้างคนให้เป็นคนดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์ ยกระดับคุณภาพชีวิต หรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมเผชิญโลกปัจจุบันให้พร้อมทุกๆ ด้าน ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีโลกทัศน์ต่อการเรียนสายสามัญว่า เป็นการสร้างอนาคตที่ดี โอกาสในการทำงาน ความรู้เพื่อประกอบอาชีพ สู่ทางสว่างอนาคตที่ดีได้ ซึ่งแตกต่างจากอดีตคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนศาสนา ที่มีเป้าหมายหลักในการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาสู่ทางสว่างให้กับอนาคต ความสำคัญของการนำศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต ศาสนาอิสลามเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยชี้นำชีวิต ช่วยสร้างรากฐานที่ดี สร้างโลกทัศน์ที่ดี นำไปสู่การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง มีความสุข และช่วยจรรโลงจิตใจให้เป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งความสำคัญของการศึกษา การเรียนสายสามัญไม่ควรมีความจำเป็นมากมายนักหากเทียบกับปัจจุบันยิ่งด้วยเหตุผลหากเรียนไปก็ไม่มีการใช้ประโยชน์ใดๆ นอกจากนั้น การมีโลกทัศน์ว่าการเรียนสายสามัญอาจนำไปสู่การบิดเบือนในเรื่องศาสนา และอาจนำไปประเพณีเพื่อนต่าง

ศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันก็เป็นได้ เนื่องจากนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่ ก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านต่างๆ มากมาย ความแตกต่างของผู้ออกนโยบายด้านความเชื่อ ศาสนา และวัฒนธรรม นับตั้งแต่นั้นมาชาวไทยมุสลิมจำนวนไม่น้อยที่ใช้ชื่อเรียกการเรียนสายสามัญว่า *งายีซีแยะ* ในช่วงแรก การเรียนการสอนก็ใช้ภาษาไทย ครูผู้สอนส่วนมากก็เป็นคนไทยพุทธเมื่อเรียนสายนี้แล้วอาจทำให้บิดเบือนเรื่องศาสนาที่ตนนับถือได้ ผู้ปกครองจึงไม่นิยมส่งเสริมบุตรของตนเรียนในสายสามัญ การได้รับการศึกษาที่แตกต่างกันระหว่างคนเรียนสายศาสนากับคนเรียนสายสามัญทำให้มีโลกทัศน์ที่แตกต่างไปด้วย และสังคมสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยการแข่งขันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบสังคมนิยมจากอดีตมาเป็นสังคมนิยม

บทบาทสำคัญของเทคโนโลยีต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงอาจมีผลโดยตรงทั้งด้านบวกและลบ เพราะการรับเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันมีผลทำให้คนรุ่นใหม่ใช้เทคโนโลยีจนขาดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ แม้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีโลกทัศน์เกี่ยวกับสถาบันครอบครัวว่าเป็นสถาบันแรกที่มีหน้าที่ปลูกฝัง ชัดเกล้า และอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุตรตั้งแต่แรกเกิด มีจำนวนไม่น้อยที่ผู้ปกครองบังคับลูกของตนให้เรียนในด้านที่ตนเองตั้งใจอยู่แล้ว โดยไม่คำนึงถึงความถนัดของลูกโดยตรง นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีความหวงใยลูกๆ เมื่อเข้าสู่สังคมในรั้วมหาวิทยาลัย ความกังวลเมื่อเข้าสู่สังคมที่ห่างจากตัวเองไปสู่สังคมอิสระ ยิ่งด้วยสังคมขนาดเล็กที่ต้องเผชิญกับสังคมที่ใหญ่กว่า โอกาสการสูญเสียความเป็นเอกลักษณ์มีมากกว่า การเลียนแบบการแต่งกายที่เป็นแฟชั่น ทำให้การแต่งกายแบบเดิมด้วยการแต่งกายแบบมิดชิด เช่น การใส่เสื้อถุงน่องได้หายไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสังคมปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเพศหญิงเฉลี่ยอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีการศึกษาสายสามัญในระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาสายศาสนาในระดับปริญญาตรี ชานาวี (ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย) และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง 11 ปีขึ้นไป ครูสอนสายสามัญเป็นเพศหญิงเฉลี่ยอายุระหว่าง 31 – 40 ปี สำเร็จการศึกษาสายสามัญในระดับปริญญาตรี การศึกษาสายศาสนาในระดับชานาวี (ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย) และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในระดับ 5 – 10 ปี ครูสอนสายศาสนาเป็นเพศหญิงเฉลี่ยอายุระหว่าง 31 – 40 ปี สำเร็จการศึกษาสายสามัญในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า การศึกษาสายศาสนาในระดับตีปโลมา (อนุปริญญา) ขึ้นไป และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในระดับ 5 – 10 ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นเพศหญิง ผู้ปกครองมีอาชีพเป็นเกษตรกร สำเร็จการศึกษาสายสามัญอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า การศึกษาสายศาสนาอยู่ในระดับชานาวีเยฮู (ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย) ส่วนความต้องการหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเรียนต่อสายสามัญ ส่วนกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี สำเร็จการศึกษาสายสามัญอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า การศึกษาสายศาสนาในระดับชานาวีเยฮู (ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย) และมีอาชีพเป็นเกษตรกร

อภิปราย

ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ความสำคัญกับโลกทัศน์ว่าเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของคน หากคนเรามีการเปิดโลกทัศน์จะเป็นอำนาจใหม่ก่อให้เกิดพร้อมที่จะยอมรับสิ่งใหม่ที่เข้ามา อันเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญของคนในสังคมที่พร้อมที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่จะยอมรับ ที่จะนำสังคมที่มีความเจริญทั้งด้านวัตถุ และจิตใจอันดีงาม ดังนั้นสังคมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะเปลี่ยนแปลงขึ้นหากคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ไปในทางที่ดีกันเกิดขึ้นโดยเฉพาะโลกทัศน์ทางการศึกษา ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า มีโลกทัศน์ที่แตกต่างอย่างชัดเจน ความแตกต่างตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างในโลกนี้นั้นเกิดจากสามัญที่อัลลอฮ์ทรงสร้างขึ้นมาเพื่อเรียนรู้ต่อกันระหว่างชนชาติต่างๆ ซึ่งปรากฏอย่างชัดเจนในคัมภีร์อัลกุรอาน อีกทั้ง การศึกษา ขาดวินัย สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมความเป็นอยู่ วิถีคิด และรูปแบบการใช้ชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์หรือเชื้อสายก็ยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้โลกทัศน์ของคนในพื้นที่ปัจจัยใจดังกล่าวได้นำไปสู่ความแตกต่างของโลกทัศน์

ความแตกต่างของโลกทัศน์ของคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อิทธิพลหลักเกิดจากศาสนา หรือหลักคำสอนที่แตกต่างกัน ซึ่ง ซอและ ลาเต๊ะ (2555) ได้อธิบายว่า โลกทัศน์ของมุสลิมแตกต่างจากโลกทัศน์ของตะวันตกอย่างชัดเจน เพราะโลกทัศน์เหล่านี้ล้วนมาจากความเชื่อ ความศรัทธา ซึ่งหล่อหลอมมาจากกระบวนการบ่มเพาะของสังคมนั้นๆ ซึ่งพื้นฐานความเชื่อระหว่างโลกตะวันตกกับโลกมุสลิมในปัจจุบันได้ปริห่างกลายเป็นคนละขั้ว จนนักวิชาการตะวันตกเห็นว่า วัฒนธรรมอิสลามเป็นอุปสรรคต่อการเผยแพร่ขยายตัววัฒนธรรมตะวันตก และสรุปว่าเป็นความขัดแย้งหรือการปะทะกันของสองวัฒนธรรม เหตุผลข้างต้นคงเนื่องมาจาก วัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดโลกทัศน์ของชาวตะวันตกในปัจจุบัน ถูกหล่อหลอมมาจากลัทธิวัตถุนิยมสุดโต่งนั่นเอง ในขณะที่โลกทัศน์ของมุสลิมยังผูกพันกับศาสนา และการให้ความสำคัญต่อคุณธรรมจริยธรรม ศาสนาอิสลามมีบทบาทเป็นอย่างมากต่อวิถีคิด และแนวปฏิบัติ อีกทั้ง โลกทัศน์ยังสามารถหล่อหลอมได้จากการเปิดใจเพื่อยอมรับสิ่งใหม่ๆ และการเข้าร่วมสังคม แม้คนดังกล่าวไม่มีความรู้มากมายก็ตาม และอิทธิพลจากสังคมที่ใหญ่กว่าสังคมเดิม เป็นปัจจัยที่หล่อหลอมโลกทัศน์ได้ด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสวาท ปัจวิทย์ (2549) เรื่อง “ทิศทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับโลกทัศน์เกี่ยวกับสันติภาพในพื้นที่ชายแดนสามจังหวัดภาคใต้” ผลการวิจัยพบว่า โลกทัศน์ที่ส่งเสริมให้เกิดสันติภาพในระดับบุคคล และสังคมในพื้นที่ชายแดนสามจังหวัดภาคใต้นั้น ปรากฏในโลกทัศน์ทุกด้าน ได้แก่ โลกทัศน์ทางด้านความเชื่อศาสนา และวัฒนธรรมโลกทัศน์ทางด้านการเมืองการปกครอง โลกทัศน์ทางด้านสังคมโลกทัศน์ทางด้านการศึกษาโลกทัศน์ทางด้านเศรษฐกิจโลกทัศน์ทางด้านธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโลกทัศน์ของชาวไทยมุสลิมซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่ที่เป็นสาระตถะจริงๆ นั้นได้รับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งและแนบแน่นจากศาสนาอิสลาม ศาสนาเป็นแม่พิมพ์ในการหล่อหลอมโลกทัศน์ของชาวไทยมุสลิมโลกทัศน์ทำหน้าที่เป็นตัวการในการกำหนดระบบคิด ในการ

ดำรงชีวิตในทุกๆ ด้าน โดยการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ ด้านศาสนา ไปสู่การกำหนดโลกทัศน์ของบุคคลโดยเฉพาะโลกทัศน์ที่ส่งเสริมให้เกิดสันติภาพ

โลกทัศน์เกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การศึกษาเปรียบเหมือนชีวิต ทุกคนเกิดมาต้องมีความรู้ อีกทั้งคนในพื้นที่ 3 จังหวัดยังมีโลกทัศน์ที่สะท้อนการศึกษาว่าการศึกษารากฐานที่ดีของชีวิต สะท้อนว่าการศึกษาเป็นตัวกำหนดทิศทางของมนุษย์ที่จะสร้างให้เป็นคนดี มีวินัย อีกทั้ง มีความซื่อสัตย์ในชีวิต ซึ่งสอดคล้องตามความคิดเห็นของมัสลิ้น มาหะมะ (2552) กล่าวว่า การศึกษาในอิสลามไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์หรือทักษะจากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่น แต่ในมุมมองของอิสลามการศึกษาจะความหมายที่กว้าง และจะครอบคลุมหลายๆ ด้าน กล่าวคือการศึกษาในอิสลามเป็นกระบวนการอบรมบ่มเพาะสติปัญญา ร่างกายและจิตวิญญาณเพื่อผลิตมนุษย์ที่สมบูรณ์ การศึกษาในอิสลามจะมีความหมายที่ครอบคลุมในหลายมิติ ดังนี้ 1) ตรีปิยะช หมายถึง การขัดเกลาจิตใจ 2) ตะออลิม หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ซึ่งรวมถึงความรู้ศาสนาและความรู้ทางโลก 3) ตะอิติบ หมายถึง การอบรมบ่มนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัย การเรียนสายศาสนา และการเรียนสายสามัญ อิสลามเป็นศาสนาที่ทำให้ความสำคัญกับการศึกษาหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ไม่เพียงแต่ความรู้ในด้านศาสนาเพียงอย่างเดียว การเรียนศาสนาหวังเพื่อการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานอันดีงามตามหลักคำสอนของศาสนา เพื่อสร้างให้เป็นคนดี และประพฤติดี รวมทั้งความรู้ที่ได้มาก็เป็นการเตรียมไปสู่โลกหน้า ส่วนโลกทัศน์ทางการเรียนสายสามัญ ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การเรียนสายสามัญเป็นการสร้างอนาคตที่ดี มีโอกาสในการทำงานมากกว่า จะได้รับความสะดวกสบายในชีวิต และเพื่อได้รับความรู้ไปประกอบอาชีพอื่นๆ ได้ ปัจจุบันชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โลกทัศน์ทางการเรียนสายสามัญได้เปลี่ยนไปจาก จากอดีตคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนศาสนา แต่ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนสายสามัญมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลมนรรจน์ บากา และ เกษรตชัย และหิม (2551) เรื่อง “การศึกษาวิถีชีวิตของเยาวชนไทยมุสลิมเพื่อเสริมสร้างสันติสุขใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่า คน 3 จังหวัดให้ความสำคัญกับการศึกษาวิชาสามัญมากกว่าวิชาศาสนา วัยรุ่นไม่รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์

เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษาของคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปด้วย ซึ่งปัจจัยด้านศาสนาเป็นปัจจัยหลักต่อโลกทัศน์ทางการศึกษา เพราะหลักคำสอนของศาสนาเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยชี้นำชีวิต และจะช่วยสร้างรากฐานที่ดีให้กับชีวิต การเรียนศาสนาจะนำไปสู่การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง มีความสุข และช่วยจรรโลงจิตใจให้เป็นเป็นคนดีของสังคม การศึกษาของคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีตนั้น การเรียนสายสามัญไม่ค่อยมีความจำเป็นมากมายยิ่งด้วยเหตุผลหากเรียนไปก็ไม่มีการใช้ประโยชน์ใดๆ เพราะการเรียนสายสามัญอาจนำไปสู่การบิดเบือนในเรื่องศาสนา และอาจนำประเพณีเพื่อนต่างศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่ง ซอและ ลาเต๊ะ (2555) อธิบายว่า โลกทัศน์ของมุสลิมแตกต่างจากโลกทัศน์ของตะวันตกอย่างชัดเจน เพราะโลกทัศน์เหล่านี้ล้วนมาจากความเชื่อ ความศรัทธา หล่อหลอมมาจากกระบวนการบ่มเพาะของสังคมนั้นๆ ซึ่ง

พื้นฐานความเชื่อระหว่างโลกตะวันตกกับโลกมุสลิมในปัจจุบันได้ปริท่างกลายเป็นคนละชั่ว จนนักวิชาการตะวันตกเห็นว่า วัฒนธรรมอิสลามเป็นอุปสรรคต่อการเผยแพร่ขยายตัววัฒนธรรมตะวันตก และสรุปว่าเป็นความขัดแย้งหรือการปะทะกันของสองวัฒนธรรม เหตุผลข้างต้นคงเนื่องมาจากวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดโลกทัศน์ของชาวตะวันตกในปัจจุบันถูกหล่อหลอมมาจากลัทธิวัตถุนิยมสุดโต่งนั่นเอง ในขณะที่โลกทัศน์ของมุสลิมยังผูกพันกับศาสนา และการให้ความสำคัญต่อคุณธรรมจริยธรรม

ส่วนปัจจัยด้านสังคม เมื่อโลกมีเปิดกว้างขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พลังทางเทคโนโลยีได้เข้ามาครอบงำด้านการเรียนการสอนในทุกๆ ด้าน จนเกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบเดิม จนมีการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษาในที่สุด รวมทั้งรูปแบบสังคมที่มีช่องว่างระหว่างคนเรียนศาสนาและคนเรียนสายสามัญ วิถีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน การศึกษายังสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับคนในสังคมไม่ว่าศาสนาเดียวกัน หรือต่างศาสนา โดยปัจจุบันสังคมเกิดการแข่งขันสูงขึ้นได้เปลี่ยนรูปแบบสังคมนิยมจากอดีตมาเป็นสังคมทุนนิยม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตลมนรรัตน์ บากา และ เกษรตชัย และหิม (2551) เรื่อง “การศึกษาวิถีชีวิตของเยาวชนไทยมุสลิมเพื่อเสริมสร้างสันติสุขใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่า สาเหตุสำคัญมาจากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี และสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้านอันส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของเยาวชนมุสลิมทั้งทางตรงและทางอ้อม

ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มองว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกทำหน้าที่หล่อหลอม และขัดเกลาความเป็นมนุษย์ และมองว่าปัญหาการศึกษาเกิดจากการลดบทบาท หรือขาดการเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ซึ่งมีผลต่อการเรียนต่อหลังจากจบระดับชั้นมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 แต่จำนวนไม่น้อยผู้ปกครองมีการบังคับบุตรของตนให้เรียนในสถานที่ตนเองตั้งใจ โดยไม่คำนึงถึงความถนัดของลูกโดยตรง นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีความหวงใยบุตร เมื่อเข้าสังคมในรั้วมหาวิทยาลัยกังวลเมื่อเข้าสังคมที่ห่างตาจากตัวเองไปสู่สังคมอิสระ โดยส่วนใหญ่มีความหวงใยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงมากที่สุด นอกจากนั้น ลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่นมีลักษณะชอบเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ เช่น การแต่งกายที่เป็นแฟชั่น ทำให้การแต่งกายแบบเดิมด้วยการแต่งกายแบบมิดชิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตลมนรรัตน์ บากา และ เกษรตชัย และหิม (2551) เรื่อง “การศึกษาวิถีชีวิตของเยาวชนไทยมุสลิมเพื่อเสริมสร้างสันติสุขใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” พบว่า เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมมุสลิมและขัดกับหลักการศาสนาอิสลาม กล่าวคือ เยาวชนมีการคบเพื่อนเพศเดียวกันแบบไร้เขตจำกัดและมีอิสระเสรี มักทำกิจกรรมที่ไร้สาระ สร้างความเดือดร้อนมีการคบเพื่อนต่างเพศอย่างเปิดเผย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้และพัฒนารายวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. สำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองควรให้ความสำคัญเรื่องความสำคัญของการเรียนด้านศาสนา เพราะจากข้อมูลการวิจัยนักเรียนมีความต้องการเรียนด้านสามัญมากกว่าศาสนา
2. หน่วยงานต่างๆ ควรทำความเข้าใจกับโลกทัศน์ทางการศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษา เพื่อสามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับคนในพื้นที่
3. หน่วยงานต่างๆ ควรให้ความสำคัญกับเรื่องศาสนา เนื่องจากโลกทัศน์ทางการศึกษาของคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเปรียบเทียบโลกทัศน์ และการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการศึกษา ระหว่างนักเรียนไทยมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนรัฐ
2. ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาให้เกิดความสมดุลระหว่างการเรียนสายสามัญและการเรียนสายศาสนา

Prince of Songkla University
Pattani Campus